

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.413/2012/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Marjai Tibor ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve b-i (cím) lakos felperesnek - a dr. Juhász Barnabás ügyvéd (cím) által képviselt I.rendű alperes neve I. rendű és II.rendű alperes neve II. rendű mindketten d.-i (cím) lakos alperesek ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 10.P.20.044/2012/9. számú ítélete ellen az alperesek által 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi egyetemlegesen az alpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg a felperesnek 54 000 (Ötvennégyezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 254 000 (Kettőszázötvennégyezer) forint fellebbezési eljárási költséget, és térítsenek meg az államnak külön felhívásra 1 280 000 (Egymillió-kettőszáznyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

2008. augusztus 27-én kelt, ügyvéd által készített és ellenjegyzett okiratban a felperes és az I. rendű alperes megállapította, hogy vállalkozói kapcsolatban álltak egymással, mely szerint a felperes földmunkát végzett az I. rendű alperes részére és ebből eredően utóbbinak 16 000 000 forint tartozása áll fenn. Ennek megfizetését 2008. december 31-ig vállalta.

2009. május 4-én a felperes perbeli képviselője által készített és ellenjegyzett okiratban a szerződő felek a teljesítési határidőt 2009. augusztus 31. napjára módosították, s rögzítették, hogy amennyiben e kötelezettségét az I. rendű alperes nem teljesíti, úgy a házastársával - a II. rendű alperessel - közös tulajdonában álló **.20/8** helyrajzi számú, **Sz.** külterületén lévő ingatlanon a felperes javára jelzálogjogot alapítanak.

2009. november 4-én ugyancsak a felperes perbeli képviselője által készített és ellenjegyzett okiratokban a visszafizetési határidőt 2010. július 31-ére módosították a felek.

Ugyanezen a napon az alperesek tulajdonában lévő **sz.-i** ingatlanra a felperes javára jelzálogjog alapításáról szóló szerződést is kötöttek, melyet a II. rendű alperes is aláírt.

Az I. rendű alperes a tartozását nem fizette meg a felperesnek.

A felperes keresetében 16 000 000 forint, ennek 2010. augusztus 1-jétől járó kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az alpereseket, azzal, hogy a II. rendű alperes e tartozásért a házastársi vagyonból rá eső rész erejéig köteles helytállni. Arra hivatkozott, hogy 2001. és 2007. között az I. rendű alperessel kötött vállalkozási szerződés alapján az alperesek tulajdonában lévő ingatlanon földmunkákat, tereprendezést, halastó előkészítést, tuskózást végzett, melyek ellenértékeként a megrendelő a követelt összeggel tartozik részére.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Eljárási kifogást terjesztettek elő, melyben arra hivatkoztak, hogy a felperes és perbeli képviselője közötti megbízási szerződés érvénytelen, mert a jogi képviselő készítette és ellenjegyezte a 2009. május 4-i és november 4-i keltezésű okiratokat. Állították, hogy a felperes részükre vállalkozói tevékenységet nem végzett, legfeljebb, mint a velük szerződéses kapcsolatban álló cégek alvállalkozója. Valójában 2007-ben 8 000 000 forint kölcsönt adott az I. rendű alperesnek havi 10 %-os ügyleti kamat kikötésével, több részletben. Álláspontjuk szerint a megállapodásokban említett vállalkozói szerződés valójában e kölcsönszerződést leplezi, az azonban uzsorás jellege miatt semmis, érvénytelen.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg a felperesnek 16 000 000 forintot, ennek 2010. augusztus 1-jétől járó kamatait és 1 300 000 forint perköltséget. Kimondta, hogy a II. rendű alperes e tartozásért a házassági közös vagyonból rá eső rész erejéig köteles helytállni.

Kifejtette, hogy a felperes és az I. rendű alperes között létrejött, általuk megállapodásnak nevezett szerződésben az I. rendű alperes a felperes felé fennálló tartozását elismerte, s a Ptk. 242. §-ában írtakra tekintettel ezen elismerő nyilatkozat következtében őt terhelte annak bizonyítása, hogy tartozása nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető vagy a szerződés érvénytelen. E bizonyítási kötelezettségüknek azonban az alperesek nem tudtak eleget tenni.

Hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes saját előadása szerint sem tudja igazolni, hogy a felperessel kölcsönszerződést kötött volna, s tartozása ebből ered. Az alperesek által csatolt okiratokból megállapította, hogy részükre a tulajdonukban lévő ingatlanon kialakítandó halastó, illetve hűtőház kivitelezése során a velük írásbeli vállalkozói szerződést kötő vállalkozók végeztek munkát, ám e tény nem zárja ki azt, hogy a felperes is hasonló jellegű tevékenységet fejtett ki az I. rendű alperes megrendelésére. Mivel a szerződésekből nem állapítható meg a beruházások nagyságrendje, értéke, azok nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy a felperes felé vállalkozói díj címén az alpereseknek nem áll fenn tartozása.

Az eljárási kifogás kapcsán kiemelte, hogy ugyan az ügyvédekről szóló törvény tiltja, hogy az okiratszerkesztő ügyvéd a perben az okirattal kapcsolatban bármely felet képviselje, azonban a bíróság csak a fél és képviselője meghatalmazása érvényességét, s nem a megbízási szerződés érvényességét vizsgálhatja, erre tekintettel az eljárási kifogásnak nem adott helyt.

Rámutatott, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperes tartozásáért a családjogi törvény 30. § (2) bekezdése értelmében tartozik felelősséggel a házassági közös vagyonból rá eső rész erejéig, figyelemmel arra, hogy az I. rendű alperes okiratban elismert tartozásáról tudott, s e tartozás biztosítására kötött jelzálogjog alapításáról szóló szerződést maga is aláírta.

A pervesztes alpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján marasztalta perköltségben.

Az ítélettel szemben az alperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérték. Elismerték, hogy a felperessel kötött kölcsönszerződés létét bizonyítani nem tudták, azonban álláspontjuk szerint az általuk becsatolt okiratok a felperes állítását és szavahihetőségét kétségessé tették. Azok ismeretében a törvényszéknek a felperest kellett volna felhívni arra, hogy pontosítsa milyen munkákat végzett részükre. Ennek a felhívásnak az elmaradása álláspontjuk szerint olyan súlyos eljárási szabálysértés, mely indokolja az ítélet hatályon kívül helyezését. Ugyanezt teszi szükségessé az az eljárási szabálysértés, hogy a törvényszék nem zárta ki a perből a felperes képviselőjét. Előadták, hogy a tulajdonukban álló ingatlanon végzett beruházásokat az általuk csatolt okiratokkal igazoltan más vállalkozók végezték el, nem a felperes. A beruházás állami támogatással valósult meg, ennek pedig feltétele, hogy a vállalkozóval a szerződést írásban kösse meg a megrendelő. Ilyen írásbeli szerződés a felperessel nem jött létre. A felperest - ha munkát végzett volna részükre - számla kiállítási kötelezettség terhelte az áfa-törvény értelmében, kifizetetlen számlája azonban nem maradt. Álláspontjuk szerint ezekre tekintettel a felperest is bizonyítási kötelezettség terhelte az állításával kapcsolatban, különös tekintettel arra, hogy az általa számlázott tételeket a megrendelők kifizették. Jogi álláspontjuk szerint a felperessel kötött megállapodások színlelt okiratok, azok valójában kölcsönszerződést lepleznek, ami uzsorás jellege miatt érvénytelen, ám a semmisség megállapításán túl egyéb jogkövetkezmény alkalmazását nem kérték.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta, kiemelve, hogy a 2009. május 4-i és november 4-i megállapodásokkal az I. rendű alperes a szerződés megtámadási jogát elveszítette.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból helytálló következtetéseket levonva megalapozott döntést hozott, melynek indokolásával is egyetért az ítélőtábla, s csupán a fellebbezésben írtakra tekintettel jegyzi meg az alábbiakat.

A törvényszék az ítélet hatályon kívül helyezését indokoló eljárási szabálysértést nem vétett. A felperes képviselőjével kapcsolatos eljárási kifogás aaptalanságát a bírói gyakorlatra utalással helytállóan fejtette ki, azt a másodfokú bíróság megismételni nem kívánja. Csupán megjegyzi, hogy abban az esetben, ha a felperes képviselőjét a bíróság a további eljárástól eltiltotta volna, a felperes személyesen eljárva vagy új jogi képviselő útján az addigi eljárást jóváhagyó nyilatkozatot tehetett volna, így az esetleges eltiltás a per érdemi elbírálására hatással nem lett volna.

A Pp. 242. §-ában írtakra figyelemmel az elsőfokú bíróság a bizonyítási terhet is jól osztotta ki, az a tartozás elismerő nyilatkozatra figyelemmel az alperest terhelte, a felperesnek semmilyen bizonyítási kötelezettsége nem volt, ezért nem mulasztott, nem követett el eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság, amikor őt nem hívta fel állításai további igazolására, ahhoz a tartozás elismerő nyilatkozatok elégségesek voltak. A tartozás elismerés kötelemerősítő szerepe éppen abban mutatkozik meg, hogy a bizonyítási terhet a jogosult javára, a kötelezett terhére fordítja meg, a jogosultnak ugyanis csak a tartozás elismerés tényét kell bizonyítania igénye érvényesítéséhez.

Az ítélet tábla a fellebbezés másodlagos indítványát sem találta alaposnak.

A felperes kétségtelenül végzett munkát az alperesek részére, melyért őt az ellenérték megilleti. Annak, hogy ezt a felek hogyan, milyen tartalommal, azösszepszerúséget illetően milyen számítás alapján foglalták írásba, nincsen jelentősége, a teljes bizonyító erejű magánokirat a tartozás elismerés tényét kétséget kizáróan igazolja.

Az okiratban a felek a tartozás jogcímét is megjelölték, s ettől eltérni az ítélet táblának sincs oka, ezért csupán megjegyzi, hogy azt a felek egyező akarattal módosíthatják az esetben is, ha ez a valóságos jogviszonyuknak nem felelne meg. Amennyiben az I. rendű alperes tartozása ténylegesen kölcsön címen állna fenn, fizetési kötelezettségét ez nem befolyásolná. Az I. rendű alperes egyébként azzal kapcsolatban semmiféle előadást nem tett, hogy a pénzt milyen részletekben, konkrétan mire, mikor, milyen visszafizetési határidővel kapta a felperestől. A felek által megjelölt 2001-2007. közötti időszakot tekintve az állított 8 000 000 forint tőke után számított, összesen 8 000 000 forint kamat nem jelentene feltűnően aránytalan előnyt, s emellett az uzsora megállapíthatóságának másik feltételéről - „a másik fél szorult helyzetének kihasználása” - az I. rendű alperes nem is tett említést. Annak, hogy a felperesnek adófizetési kötelezettsége volt-e, számlát miért nem állított ki, a szerződésüket miért nem foglalták írásba, az ügy elbírálása szempontjából nincs jelentősége, a felperes e téren tanúsított mulasztása, esetleges jogszabályba ütköző eljárása az adós helytállási kötelezettségére nincsen hatással.

Mindezen indokolásbeli kiegészítéssel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Megjegyzi végül az ítélet tábla, hogy annak, hogy a 2009. május 4-i és november 4-i szerződésmódosítások alapján az alperesek elvesztették-e szerződés megtámadási jogukat a Ptk. 236. § (4) bekezdése alapján, nincsen jelentősége, mert ők a szerződés

érvénytelenységének megállapítását nem megtámadási jogukra hivatkozással, hanem semmisségét állítva kérték.

Az alaptalanul fellebbező alpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a fellebbezési eljárási költség megtérítésére. E címen a felperes képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, (5) bekezdése, illetve 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Az alperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az eredménytelen fellebbezés következtében az alperesek kötelesek egyetemlegesen az állam javára megtéríteni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

D e b r e c e n, 2012. november 8.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottília s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -